

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/71/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118010989
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2118010989.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. X. XXXXXX XXXX v A., trvalé bydlisko A., pre zločin vydierania sčasti formou spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), o odvolaniach prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava a obžalovaného voči rozsudku Okresného súdu Trnava zo 7. novembra 2022, č. k. 34T/29/2018-392, na neverejnom zasadnutí konanom 6. februára 2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje v celom rozsahu.

Podľa § 322 odsek 1 Trestného poriadku sa vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len okresný súd) zo 7. novembra 2022, č. k. 34T/29/2018-392, bol obžalovaný A. B. (ďalej len obžalovaný) uznaný za vinného zo zločinu vydierania sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že (čiastočne spoločne s už skôr rozsudkom OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 16.06.2020 v spojení s uznesením OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 28.07.2020 odsúdenými C. D. a E. D.) po tom, čo poškodenému F. G. E. A. pôvodne ponúkli sprostredkovanie nákupu osobného motorového vozidla zn. Renault Thalia, ev. č.: H. od jeho vlastníka p. F. I. zaručujúc sa za uskutočniteľnosť jeho prepisu, ktorý sa však pre exekúcie zaťažujúce dotknuté vozidlo v konečnom dôsledku aj napriek vyplateniu kúpnej sumy vo výške 1.000,- Eur zo strany poškodeného zrealizovať nepodarilo, po prechádzajúcej vzájomnej dohode a telefonických vyhrážkach adresovaných poškodenému dňa 07.06.2016 v čase okolo 21:45 hod. v J. K. C. na E. L. na miestnej komunikácii osobným motorovým vozidlom zn. KIA Sephia, ev.č.: A., bordovej farby, ktoré v danom čase viedol obvinený E. D., zablokovali tadiaľ prechádzajúce nákladné motorové vozidlo zn. Iveco Daily, ev. č.: A., ktoré v danom čase viedol poškodený F. G. E. A. so spolujazdcom svojim synom F. G. D., pričom na korbe tohto bolo naložené osobné motorové vozidlo zn. Renault Thalia, ev. č. H.- XXXXX, striebornej farby, v nadväznosti na čo všetci traja obvinení vystúpili z vozidla a kričali na poškodeného, aby dal auto dolu a hrozili mu nezistenými slovami, pričom po vystúpení poškodeného a jeho syna F. G. D. z vozidla a vzájomných slovných atakoch odsúdený C. D. počas toho, ako jeden z obžalovaných udrel rukou zovretou v päšť poškodeného F. G. E. A. zozadu do oblasti hlavy a odsúdený E. D. sa na poškodeného zahnal nožom s čepeľou o dĺžke približne 5 centimetrov, následkom čoho ho porezal v oblasti ľavého ucha a ľavého zápästia, držal syna poškodeného F. G. D. a zamedzil mu tak v snahe pomôcť poškodenému, bezprostredne po čom poškodený F. G. E. A. spolu so svojim synom za účelom urýchleného odjazdu z miesta nastúpili naspäť do nákladného motorového vozidla zn. Iveco, kedy odsúdený C. D. vyskočil na jeho korbu a z tam naloženého osobného motorového vozidla zn. Renault Thalia, ev. č.: H. vzal kľúče a doklady k tomuto prislúchajúce, v nadväznosti na čo odtiaľ zoskočil a poškodený z miesta odišiel preč

smerom na E. s tým, že konaním obžalovaného a odsúdených boli poškodenému F. G. E. A. spôsobené zranenia s dobou liečenia do 7 dní.

2. Okresný súd za to obžalovanému uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s prihladnutím na § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 36 (tridsaťšesť) mesiacov, ktorý mu podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu 5 (päť) rokov za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Zároveň mu podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. k) Tr. zák. v časti per analogiam uložil aj primerané povinnosti spočívajúce v povinnostiach a zákazoch, a to: povinnosť nepriblížiť sa k osobe F. G. E. A., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, adresa na doručovanie E. XX, J. K. C., na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia určenej osoby alebo v určenom mieste, kde sa takáto osoba zdržuje alebo ktoré navštevuje, zákaz stretávania sa s osobami E. D., nar. X. XXXX XXXX v A. a C. D., nar. X. XXXXXXXX XXXX v A., povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

3. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní si prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len prokurátor) a obžalovaný po porade s obhajcom Mgr. Petrom Odehnalom (ďalej len obhajca) ponechali lehotu na podanie odvolania a poškodený F. G. E. A. (ďalej len poškodený) sa k opravnému prostriedku nevyjadril.

4. Písomným podaním doručeným okresnému súdu 8. novembra 2022 zahlásil voči vyššie uvedenému rozsudku odvolanie prokurátor čo do výroku o treste.

4.1. Podané odvolanie odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu 16. januára 2023. Namietal, že napadnutý rozsudok je nezákonný vo výroku o treste, lebo súd bez splnenia zákonných predpokladov aplikoval ust. § 39 ods. 1 Tr. zák., ktoré upravuje podmienky pre mimoriadne zníženie trestu pod jeho dolnú hranicu, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Pri posudzovaní pomerov páchatel'a sa v podstate hodnotia jeho rodinné a osobné pomery. Mimoriadne okolnosti vo svojej podstate vyžadujú, aby okresný súd starostlivo a dôkladne zvažil ich povahu. Musí ísť o také okolnosti, ktoré sa pri posudzovanej trestnej činnosti bežne nevyskytujú alebo len v ojedinelých prípadoch. Okresný súd tak pri rozhodovaní o mimoriadnom znížení trestu musí zistiť nielen skutočnosti nasvedčujúce mimoriadnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a, ale aj odôvodniť, prečo považuje uloženie trestu v rámci trestnej sadzby za neprimerané.

4.2. Ďalej prokurátor v odvolaní poukázal na to, že okresný súd v odôvodnení výroku o treste konštatoval, že charakter skutku je síce po objektívnej stránke zločinom, avšak pripomína skôr prečin výtržníctva, celkovo síce znaky zločinu vydierania sú naplnené, avšak atypické, následok trestného činu nebol závažný, u obžalovaného sa podarilo dosiahnuť redukciu správania, nakoľko od r. 2015 nemá záznam v registri trestov a okresný súd tiež poukázal na prieťahy v trestnom konaní.

4.3. Prokurátor v prvom rade poukázal na to, že skutok napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, čo v konečnom dôsledku konštatoval aj okresný súd, pričom je irelevantné, či má atypický charakter, resp. či „pripomína“ iný trestný čin. Taktiež sa nemožno podľa neho stotožniť s názorom súdu, že následok skutku nie je závažný, nakoľko v danom prípade konanie páchatel'ov kumulovalo od vyhrážok a hrozieb až do fyzického násillia. A pokiaľ ide o obžalovaného, tento je 11-krát súdne trestaný, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, pričom motívom aktuálne stíhaného skutku bolo získanie finančného prospechu.

4.4. Prokurátor sa nestotožnil ani s názorom okresného súdu, že prieťahy v konaní vznikli bez zavinenia obžalovaného. Z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR vyplýva, že právo na prerokovanie bez zbytočných prieťahov je ústavným právom každého jednotlivca, poukázal ale na skutočnosť, že tento článok pracuje s termínom „bez zbytočných prieťahov“, z čoho rezultuje záver, že nie všetky prieťahy v súdnom konaní sú neprípustné, ale neželané sú len tie prieťahy, ktoré vzniknú zbytočne (neodôvodnene). V danej veci od podania obžaloby až do vyhlásenia rozsudku bolo vytyčených celkovo 12 hlavných pojednávaní, z toho 8 hlavných pojednávaní bolo odročených, v jednom prípade zmaril hlavné pojednávanie sám obžalovaný, avšak primárnym dôvodom odročenia zvyšných hlavných pojednávaní boli prijaté opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19. Prieťahmi možno rozumieť, ak tieto vznikli v dôsledku nečinnosti príslušného štátneho orgánu, teda vtedy, keď konaniu orgánu nebránila žiadna zákonná prekážka, tu poukázal na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu, v zmysle ktorej postupoval aj okresný súd.

4.5. Ďalej prokurátor namietal, že súd nesprávne aplikoval § 49 ods. 2 Tr. zák., kedy uložil podmienenečný trest odňatia slobody, hoci ide o trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe predchádzajúceho

podmienečného odsúdenia. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vychádzal z rozhodovacej praxe Krajského súdu v Trenčíne, v zmysle ktorej nejde o trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe, pokiaľ je toto skoršie odsúdenie obžalovaného zahladené. S uvedeným názorom sa prokurátor nestotožňuje a dodal, že moment, kedy nastane fikcia neodsúdenia je významný na posúdenie, či ide o trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe alebo nie. Bol toho názoru, že účinky osvedčenia nastávajú „ex nunc“, teda od rozhodnutia o osvedčení do budúcnosti a nie „ex tunc“ aj do minulosti. Pokiaľ páchatel spácha trestný čin ešte predtým, ako nastane fikcia neodsúdenia, no okresný súd o vine páchatel'a (z rôznych príčin) rozhoduje až následne, je nutné aplikovať § 49 ods. 2 Tr. zák. Osvedčenie sa páchatel'a v priebehu trestného konania má pre páchatel'a výlučne ten benefit, že mu nemôže byť po jeho osvedčení sa premenený uložený trest na trest nepodmienečný. Účinky fikcie neodsúdenia by sa mali logicky vzťahovať na konanie obžalovaného od vzniku fikcie do budúcnosti (ex nunc), nie však spätne. Uvedený záver potvrdzuje aj tá skutočnosť, že predmetná fikcia nastáva konkrétnym dňom, ktorý je uvedený aj v odpise registra trestov páchatel'a (právoplatnosť rozhodnutia alebo konkrétny deň zákonnej fikcie), teda nepôsobí spätne. Podporne poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR z 26. júla 2019, I. ÚS 142/2018, podľa ktorého účinky zahľadania odsúdenia nastávajú do budúcnosti (ex nunc).

4.6. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci následne sám rozhodol.

5. Proti rozsudku okresného súdu zahlásil prostredníctvom obhajcu odvolanie i obžalovaný písomným podaním doručeným okresnému súdu 15. novembra 2022, pričom odvolanie podal čo do výroku o vine, o treste a tiež proti konaniu, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo.

6. Podané odvolanie obžalovaný odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu 3. januára 2023.

6.1. Obhajca namietal, že napadnutý rozsudok je založený na neúplne zistenom skutkovom stave, že sa okresný súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, pričom opomenul vyhodnotiť niektoré dôležité dôkazy vyznievajúce v prospech obžalovaného. Takýto postup pri hodnotení dôkazov označil obhajca za nesprávny, ktorý v konečnom dôsledku viedol k nesprávnemu výroku o vine. Súčasťou odôvodnenia napadnutého rozsudku je aj podstatný obsah výpovedí obžalovaného, poškodeného a svedkov, ktorí boli buď vypočutí osobne alebo ich výpovede boli na hlavnom pojednávaní prečítané so súhlasom strán. Na základe týchto výpovedí, došlo následne k takému stavu, že podstatné znaky stíhaného zločinu vydierania uvedené v obžalobe, neboli obžalovanému preukázané.

6.2. V rámci vykonaného dokazovania nebol vykonaný dôkaz o tom, že obžalovaný mal násilím alebo hrozbou násilia nútiť poškodeného niečo konať. S už odsúdenými E. D. a C. D. sa obžalovaný nikdy pred skutkom nedohodol na tom, že by mali poškodeného násilím alebo hrozbou násilia nútiť niečo konať a k tomuto tvrdeniu neexistuje žiaden dôkaz. Samotné odsúdenie E. D. a C. D., resp. skutková veta ich odsudzujúceho rozsudku nie je dôkazom o tom, že sa s nimi mal na vydieraní dohadovať. Namietá teda, že mala existovať nejaká predchádzajúca vzájomná dohoda medzi obžalovaným a už odsúdenými.

6.3. Pokiaľ ide o telefonické vyhrážky, ktoré mali predchádzať samotnému skutku, z dokazovania vyplýva, že obžalovaný sa v telefonáte poškodenému nevyhrážal. Poškodený sám uviedol, že mu telefonoval odsúdený E. D. a v telefonáte počul aj C. D., nie obžalovaného. Namietá tvrdenie uvedené v napadnutom rozsudku, že ku skutku malo dôjsť po predchádzajúcich telefonických vyhrážkach adresovaných poškodenému, bez uvedenia mien E. D. a C. D.. Toto nepravdivé tvrdenie navodzuje mylný dojem, že vyhrážky mal použiť obžalovaný. Z napadnutého rozsudku tiež nie je zrejmé, k čomu mali smerovať údajné telefonické vyhrážky, teda nie je zrejmé, prečo ich použili a čo nimi zamýšľali, zrejme ani nesúviseli s následnými udalosťami.

6.4. K stretnutiu medzi obžalovaným, odsúdenými a poškodeným v J. K. C. došlo za takých okolností, že na toto stretnutie obžalovaného poškodený zavolať. Nie je pravdou tvrdenie poškodeného, že ho niekde v J. náhodne čakali. Problém spočíval v tom, že pani A. konajúca na plnú moc udelenú jej dcérou, obžalovanému predala vozidlo Renault, ktoré následne ponúkol poškodenému, no toto sa na dopravnom inšpektoráte nedalo prepísať z dôvodu blokácie exekútorom. O tomto sa všetci, t. j. obžalovaný, poškodený aj pani A. dozvedeli na samotnom dopravnom inšpektoráte v Bratislave. Nie je pravdivé tvrdenie, že sa mal obžalovaný zaručovať za uskutočniteľnosť prepisu auta od F. I. na poškodeného, pretože o probléme s exekúciou nevedel. Poškodený chcel situáciu riešiť, preto obžalovaného do J. zavolať. Po príchode na miesto, došlo k výmene názorov, pričom poškodený bol osobou, ktorá bola agresívna. Obžalovaný mu žiadnym násilím nehrozil a k ničomu ho násilím nenútil. Poškodený vo svojej výpovedi uviedol len to, že mu mal hovoriť, aby dal dole Renault z korby nákladného auta. Žiadne vyhrážky zo strany obžalovaného neboli použité, čo potvrdil aj poškodený. Preto tvrdenie uvedené

v napadnutom rozsudku, že mal na poškodeného kričať aby dal auto dolu a hroziť mu nezistenými slovami, nie je pravdou. Toto tvrdenie nebolo preukázané žiadnym dôkazom, pretože k takémuto konaniu nedošlo. Ďalej obhajca uviedol, že poškodený na obžalovaného vytiahol pištoľ a následne slovný konflikt ustal a poškodený aj so synom odišli preč. Obžalovaný volal na políciu, kde im túto skutočnosť oznámil a počkal aj s už odsúdenými na príchod hliadky. Uvedené potvrdzujú vykonané dôkazy - prepis z Redatu, zvukový záznam z volania na 158, výpoveď obžalovaného, výpoveď svedkyne G. M. a výpoveď svedkov policajtov - A. C. a N. N.. Samotný fakt, že nikto v ďalšej konfrontácii nepokračoval a poškodený so synom z miesta odišli, nasvedčuje pravdivosti tvrdenia obžalovaného. Tieto skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, neboli žiadnym spôsobom hodnotené a okresný súd na ne neprihliadal. Ich význam spočíva v tom, že okresným súdom tvrdené úvahy o prevahe troch páchatel'ov nad jedným poškodeným sa ukazujú ako mylné, pretože naopak, v prevahe bol poškodený ktorý vytiahol zbraň. Tvrdenie uvedené v napadnutom rozsudku, že „jeden z obžalovaných udrel rukou zovretou v päsť poškodeného ...“ .. je aj s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku potrebné vykladať tak, že dokazovaním nebolo zistené, kto ho udrel. Obžalovaný toto zároveň poprel. Nemožno mu klásť za vinu fyzické napadnutie - úder, ktorého aktérom nebol on. Poškodenému nespôsobil žiadne zranenie, preto obhajca namietal tvrdenie, že konaním obžalovaného a konaním odsúdených boli poškodenému spôsobené zranenia s dobou liečenia 7 dní. V napadnutom rozsudku je uvedené, že nôž proti poškodenému použil E. D., poškodený sám uviedol, že obžalovaný nôž nemal.

6.5. K právnej kvalifikácii obhajca uviedol, že skutok uvedený v skutkovej vete napadnutého rozsudku nie je možné právne kvalifikovať ako vydieranie spolupáchatel'stvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák., lebo pokiaľ ide o hrozbu násillia ako podstatný znak tohto trestného činu, v skutkovej vete nie je takáto hrozba popísaná. Slovné spojenie „hrozili mu nezistenými slovami“, nie je vyjadrením hrozby násillia a v napadnutom rozsudku absentuje obsah údajnej hrozby. Z hrozenia nezistenými slovami nemožno vyvodiť hrozbu násillia a ani sám poškodený takúto súvislosť nevnímal. Obhajca tiež namietal použitie množného čísla v tomto slovnom spojení, nakoľko v tomto štádiu je stíhaný už iba obžalovaný sám, pričom E. D. a C. D. boli za skutok odsúdení. Odhliadnuc od uvedeného, bolo zistené, že obžalovaný poškodenému nijako nehrozil. Pokiaľ ide o udretie poškodeného rukou zovretou v päsť a porezanie poškodeného nožom, vo vzťahu k tomuto násilliu nie je uvedené, že by smerovalo k donúteniu poškodeného niečo urobiť. Preto neexistuje súvislosť medzi použitým násillím a nútením poškodeného niečo konať. Zo samotného priebehu skutku je zrejmé, že poškodený aj podľa jeho vlastných tvrdení odišiel z miesta bez toho, aby bol donútený niečo konať, t. j. bez toho, aby zložil auto z korby. Sám poškodený podľa svojej výpovede skutok nevnímal ako nútenie násillím niečo konať a v tomto smere sa vo svojej výpovedi ani nevyjadroval. Skutok tak, ako je popísaný v napadnutom rozsudku, nenapĺňa znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, pretože tu chýba hrozba násillia a súvislosť medzi násillím a nútením poškodeného niečo konať a nie je tu popísané žiadne násillie, ani hrozba násillia, ktoré by mali byť použité výslovné obžalovaným.

6.6. Odvolanie proti výroku o treste je podané z dôvodu, že obžalovaný popiera výrok o vine a tieto výroky spolu súvisia. Napriek tomu dal do pozornosti, že vo výroku o treste je uvedené, že sa obžalovaný odsudzuje podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., čo je zrejme iba písárska chyba.

6.7. S poukazom na vyššie uvedené obhajca navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. napadnutý rozsudok zruší v celom rozsahu vo výroku o vine, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vráti okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

7. Obžalovaný sa písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. januára 2023 prostredníctvom obhajcu vyjadril aj k odvolaniu prokurátora, označil ho za nedôvodné.

7.1. Namietal, že odvolanie je založené na konštatovaní, že neboli splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. a ani na podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom. Pokiaľ ide o použitie mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák., okresný súd toto ustanovenie aplikoval po náležitom vyhodnotení okolností prípadu a pomerov obžalovaného tak, ako to má na mysli uvedené ustanovenie, pričom toto aj vyčerpávajúco a komplexne odôvodnil v napadnutom rozsudku. Tvrdenie prokurátora, že neboli splnené podmienky na aplikáciu § 39 ods. 1 Tr. zák. nie je správne. Okresný súd v napadnutom rozsudku správne poukázal na to, že skutok tak ako sa mal stať, svojím charakterom vybočuje z rámca klasického vydierania, čo vyjadril slovami „ide skôr o pouličnú potýčku“. Poukázal na následok, ktorý nebol závažný, obžalovaný proti poškodenému nepoužil nôž a nezodpovedá za zranenie, ktoré mu vzniklo tým, že nôž vytiahla iná osoba. Bolo preukázané, že vulgárny bol najmä sám poškodený, ktorý napokon bez akéhokoľvek problému z miesta odišiel. V konaní bolo preukázané, že obžalovaný je živiteľom rodiny, má manželku a dve deti, s ktorými žije v spoločnej domácnosti. Je zamestnaný a má legálny zdroj príjmu, na ktorom

je závislá jeho rodina. Od roku 2015 nemá záznam v registri trestov a vedie riadny usporiadaný život. Okresný súd správne posúdil aj skutočnosť, že trestné stíhanie trvá viac ako 6 rokov, čo je v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd porušením práva na prejednanie veci v primeranej lehote. Od podania obžaloby 17. apríla 2018 do vyhlásenia rozsudku 7. novembra 2022 uplynula doba viac ako 4 a pol roka, pričom v takto jednoduchej veci je aj tento čas konania pred okresným súdom možné posúdiť ako neodôvodnené prieťahy v konaní, ktoré on nezavinil.

7.2. Ďalej obhajca namietal, že poukaz prokurátora na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 je nenáležitý, pretože uvedená vyhláška bola vyhlásená 22. januára 2021, t. j. po 2 rokoch a 9 mesiacoch od podania obžaloby, vyhláška nebránila vykonaniu hlavného pojednávania a po jej vyhlásení sa hlavné pojednávanie aj skutočne konalo. Z uvedeného vyplýva, že existencia uvedenej vyhlášky nebola prekážkou konania hlavného pojednávania a nevedla k prieťahom v konaní, ako to naznačuje prokurátor.

7.3. Pokiaľ ide o námietku, že obžalovanému nemohol byť uložený trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu, táto námietka je taktiež nedôvodná. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku, t. j. 7. novembra 2022, bol okresný súd povinný prihliadať na všetky okolnosti existujúce v čase vyhlásenia rozsudku. Jednou z okolností, ktoré okresný súd hodnotil bol aj fakt, že sa na neho hľadí ako keby nebol odsúdený, preto je možné uloženie trestu s podmiennečným odkladom jeho výkonu. Okresný súd pri ukladaní tohto trestu poukázal na aktuálnu judikatúru, ktorá podporuje názor, že ak v čase vyhlásenia rozsudku je predchádzajúce odsúdenie zahladené, alebo sa na páchatela hľadí ako keby nebol odsúdený, môže mu byť uložený trest s podmiennečným odkladom jeho výkonu a nejde o porušenie ustanovenia § 49 ods. 2 Tr. zák., ako nesprávne uvádza prokurátor. Poukaz prokurátora na nález Ústavného súdu SR z 26. júla 2019, sp. zn. I. ÚS 142/2018, je v tomto prípade nenáležitý a zavádzajúci. V uvedenej veci sa odsúdený domáhal obnovy konania na základe zahľadania predchádzajúceho odsúdenia, ku ktorému však došlo až päť a pol roka po právoplatnosti odsúdenia, čo nie je jeho prípad. V uvedenej veci súdy nemohli vedieť, že po právoplatnosti odsúdenia dôjde k zahladeniu predchádzajúceho odsúdenia. V uvedenom náleze je navyše citovaná úvaha súdu, ktorú Ústavný súd SR považuje za správnu a ktorá prisvedčuje argumentácii obhajoby, „Na túto zmenu (pozn. zahladenie po právoplatnosti rozhodnutia) nie je možné prihliadať, pretože spôsobilosť nových skutočností alebo dôkazov, ktoré vyšli najavo neskôr treba vždy posudzovať podľa právneho stavu existujúceho v čase vydania pôvodného rozhodnutia (ex tunc).“ Argumentácia prokurátora o tom, že neboli splnené podmienky na podmiennečný odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom preto nie je správna. Uložený trest je tak primeraným trestom, pretože postačuje na zabezpečenie ochrany spoločnosti a spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky. V ďalšom sa pridržiaval námietok uvedených v odvolaní.

8. Spisový materiál bol predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o odvolaniach prokurátora a obžalovaného 15. júna 2023.

9. Podľa § 321 ods. 1 Tr. por., odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por., ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 315 Tr. por. preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolaní v zmysle § 316 ods. 1 Tr. por., ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., lebo odvolania podali prokurátor a obžalovaný ako oprávnené osoby, v zákonom stanovenej lehote a proti výrokom, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný. Krajský súd následne postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

10.1. Je potrebné pripomenúť, že krajský súd vyššie uvedené preskúmaval primárne cez optiku chýb vytýkaných v písomne odôvodnených odvolaniach, keďže v odvolacom konaní platí, že na chyby odvolaním strán nevytýkané krajský súd prihliada len vtedy, ak by zakladali niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

10.2. Na podklade takto zrealizovaného odvolacieho prieskumu krajský súd dospel k záveru, že dôvodné sú nateraz obe odvolania.

K chybám konania

11. Pokiaľ ide o chyby konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzali, treba zdôrazniť, že obhajoba, ale ani prokurátor v písomne odôvodnených odvolaniach žiadne chyby konania nevytýkali a krajský súd vlastným prieskumom nezistil žiadne také podstatné chyby konania odôvodňujúce podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., na ktoré by musel prihliadať z úradnej povinnosti. Naopak, možno skonštatovať, že okresný súd v procese dokazovania postupoval v súlade s Tr. por. a dodržal aj ostatné ust. cit. zákona viažuce sa k priebehu a príprave hlavného pojednávania.

K dôvodnosti odvolania obžalovaného voči výrok o vine

12. Podstata odvolacích námietok obžalovaného v tejto trestnej veci stojí na kritike spôsobu, akým okresný súd vykonané dôkazy vyhodnotil a aké skutkové zistenia z nich ustálil. Tieto námietky vyhodnotil krajský súd ako dôvodné.

12.1. Podľa § 168 ods. 1 Tr. por., ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

12.2. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku po zrekapitulovaní vykonaných dôkazov z obsahovej stránky predostrel hodnotiacu úvahu vykonaných dôkazov, keď uviedol nasledovné:

„V konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní, na základe vykonaných dôkazov, spôsobom a v rozsahu tak, ako to navrhli procesné strany a určenom súdom so zreteľom na § 2 ods. 19 Tr. por. a § 278 ods. 1, ods. 2 Tr. por., vyhodnotením vykonaných dôkazov v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por., t.j. jednotlivo a vo vzájomnom súhrne bez ohľadu na to, ktorá z procesných strán tieto dôkazy navrhla či obstarala, súd mal za preukázané, že sa skutok, pri ktorom je zachovaná totožnosť skutku so skutkom uvedeným v obžalobe, stal a tento skutok spáchal obžalovaný minimálne v rozsahu, v akom mu bola ustálená vina v zmysle skutkovej vety tohto rozsudku.

Obžalovaný vo svojej výpovedi v prípravnom konaní poprel spáchanie skutku, vo veci podrobne nevypovedal. Následne v konaní pred súdom spáchanie skutku poprel s tým, že sa spoločne s pôvodne obžalovanými (dnes už právoplatne odsúdenými - pozn. súdu) stretol s poškodeným, s ktorými mali riešiť vrátenie peňazí resp. vozidla za nezrealizovaný „prepis vozidla“ Renault Thalia. V konaní nebolo sporné, či obžalovaní prišli do kontaktu s poškodeným, hoci obžalovaný uviedol, že sa tak malo stať v okolí obydlija poškodeného, naopak poškodený a svedkovia vypovedali, že poškodený bol de facto zastavený počas cesty preč, pričom súd mal za preukázané, že ku skutku prišlo v k.ú. obce J. K. C. po započatí cesty poškodeného, pričom presné miesto konfliktu vyplýva z výpovedí svedkov, ktorých výpovede boli na HP so súhlasom strán čítané, pričom tiež nejde o právnu otázku, ktorá by mala mať zásadný význam pre právne posúdenie veci. Pokiaľ ide o konflikt medzi obžalovanými (najmä vo vzťahu k osobe A. B., ktorý je aktuálne jediným ostávajúcím subjektom na strane obžalovaného) a poškodeným, súd mal za preukázané, že obžalovaní na mieste činu po predchádzajúcej minimálne slovnej výmene názorov fyzicky napadli poškodeného tým, že ho mali udrieť päťou. Vznikla situácia podobná akejsi „mele“ počas ktorej obž. C. D. držal syna poškodeného a obž. B. reagoval na poškodeného v tom smere, že ho vyzýval na bitku, pričom ale nie je s určitosťou zrejmé, kto poškodeného udrel (fakt, že bol poškodený udrený, vyplýva nielen z jeho výpovede, ale aj charakteru konfrontácie osôb, pričom pre súd je ťažko uveriteľné, aby sa dospeli muži, agresívne sa hádajúci a sácajúci [čo potvrdili náhodní svedkovia, ktorí rovnako uviedli, že sa im zdalo, že obžalovaní zhodne napádali poškodeného, čo je ale opäť možné pripísať pozorovaniu len časti incidentu, navyše zo vzdialenosti a hromadnému charakteru bitky] sa ani nepokúsili udrieť jeden druhého). Okrem obžalovaného videl úder aj jeho syn F. G. D., ktorý videl, že mal jeho otca udrieť priamo B.. Verzia obžalovaného o tom, že sa prišli pokojne porozprávať s poškodenými je vylúčená priebehom incidentu, ktorý zaznamenali svedkovia, navyše je krajne nelogické, aby osoba, od ktorej prevzali obžalovaní peniaze za auto, nechcela prijať späť peniaze a nechať si auto (logicky sa vynára otázka, prečo by to poškodený robil, pričom je zrejmé, že by z takéhoto návrhu len profitoval), preto je logickejšie riešenie, že konflikt vznikol kvôli autu, ktoré nemohlo byť prepísané a odplata zaň -

poškodený chcel zjavne späť svoje peniaze a nechcel sa auta vzdať bez náhrady, čo sa javí ako jediné možné riešenie. Obžalovaní (resp. Obžalovaný a už skôr odsúdení) potom zjavne chceli získať späť auto, pričom ich motív (či si ho chceli ponechať, alebo speňažiť) je nepodstatný. Práve táto verzia vyplýva z výpovedí náhodných svedkov, ale aj z verzie, ktorú obžalovaní uviedli príslušníkom PZ (výpovede verziu v celosti logicky nepotvrdzujú, nakoľko svedkovia pozorovali len časť deja, pričom ale fragmenty pozorovaného skutku a výpovedí z počutia u svedkov - príslušníkov PZ podľa názoru súdu práve tomuto názoru svedčia). Fakt, že obžalovaní považovali konflikt za obojstranný, resp. dokonca vyprovokovaný poškodeným (takto to obžalovaný uviedli príslušníkom PZ) je potom ich subjektívnym názorom, pričom ale provokácia poškodeného po zastavení a komunikácii s obžalovanými v početnej prevahe (keď sa mali títo vyhrážať zabitím jeho maloletého syna potom stráda logiku).

S poukazom na uvedené je preto v zmysle vykonaného dokazovania zrejme, že obžalovaní zastavili vozidlo poškodeného (keďže toto bolo pozorované svedkami inde ako bol pobyt poškodeného), poškodený bol následne nútený k tomu, aby im odovzdal vozidlo z korby nákladného vozidla, kde v zmysle lekárskeho stráv obžalovaný utrpel rezné zranenia v oblasti ucha.

V predmetnej veci však nebolo preukázané, že obžalovaný a už skôr odsúdené osoby konali koordinovane, po istej forme vzájomnej predchádzajúcej dohody. Pre ich správanie, tak ako ho popísali svedkovia, nebol charakteristický ucelený prejav vopred koordinovanej snahy, svedkovia a v podstatne aj poškodený s jeho synom opísali správanie týchto osôb ako útok a melu, pričom poškodený utrpel zranenia počas konfliktu s B. de facto zozadu, čo nasvedčuje o tom, že útočníkom s nožom bol E. D., keďže C. D. bol vo fyzickom kontakte so synom poškodeného. Nebola zistená žiadna koordinácia obžalovaných a ani z ich konania nevyplývalo, že B. a E. D. boli na použitie noža aspoň konkludentne dohodnutí. Skôr sa zdá, že práve E. D. nevládol konflikt a reagoval skratovo, pričom použil zbraň, ktorú mal pri sebe. Je teda zrejme, že obžalovaný a odsúdení boli dohodnutí na tom, že budú nátlakom nútiť poškodeného vrátiť auto, tento fakt vyplýva z priebehu skutku, keď de facto minimálne 3 osoby obžalovaných (poškodený opísal aj jednu nestotožnenú osobu, ktorá čakala v aute) zastavili poškodeného s vozidlom a chceli od neho, aby dal dole auto z korby nákladného vozidla. Nie je spoľahlivo ustálené, či obžalovaný a odsúdení chceli toto vozidlo odcudziť, alebo poškodeného prinútiť ho vrátiť na svoje miesto a ponechať ho v stave, keď ho síce sčasti zaplatil, ale nemôže ho riadne vlastniť. Nie je preto možné hovoriť o zločine lúpeže, keďže chýba tento nutný zákonný atribút.

Poškodený však tvorí súčasť skupiny konajúcej v spolupáchateľstve, s konaním ostatných obžalovaných bol nielen uzročený, ale sa na ich konaní sám aktívne podieľal, čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania, avšak nie kvalifikovanej skutkovej podstaty v zmysle vyššie uvedeného.

Žiada sa dodať, že konkrétne slová, ktoré mali zaznieť na mieste z vykonaného dokazovania nevyplývali, je však zrejme, že tieto smerovali k zloženiu auta z korby, preto súd len minimálne pozmenil skutkovú vetu v tomto smere.

Vzhľadom k prezentovaným výsledkom dokazovania na hlavnom pojednávaní súd uznal obžalovaného za vinného na skutkovom a právnom základe v zhode s podanou obžalobou (v znení kozmetickej modifikácie v zmysle nepreukázania, kto fyzicky udrel poškodeného, s tým, že indície o tom, že to bol obžalovaný síce sú (výpoveď svedka - syna poškodeného), ale ani sám poškodený si týmto istý nebol, navyše ide o fakultatívne konanie pri trestnom čine - zločine vydierania. Obžalovaný spolu s už skôr odsúdenými nútil poškodeného hrozbou násilia, či už na ňom alebo na blízkej osobe, aby auto zložil z korby a konal v tomto rozsahu s ostatnými v spolupáchateľstve. Obžalovaný spĺňal podmienky trestnej zodpovednosti z hľadiska veku v inkriminovanom období a neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by poukazovali na nepríčetnosť či zníženie príčetnosti. Naplnená bola i subjektívna stránka, t.j. zavinenie, pretože obžalovaný konal vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a/ Tr. zák., t.j. chcel spôsobom uvedeným v Tr. zák. porušiť alebo ohroziť záujem ním chránený. Naplnený bol i objekt útoku a objektívna stránka, t.j. také konanie obžalovaného, ktoré vyplýva zo stíhaného skutku uvedeného vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

12.3. Krajský súd je toho názoru, že takéto odôvodnenie nespĺňa náležitosti predpokladané vyššie cit. ust. § 168 ods. 1 Tr. zák., keďže z neho nie je zrejme, ktoré výpovede osôb považoval okresný súd v konečnom dôsledku za pravdivé, ktoré nie a prečo, zvlášť ak boli odstraňované aj rozpory vo výpovediach oproti prípravnému konaniu. Tiež z tohto odôvodnenia nie je zrejme, ktoré skutočnosti vlastne vzal okresný súd za dokázané, o ktoré konkrétne dôkazy svoje skutkové závery oprel a nie je zrejme ani to, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali.

12.4. Je treba dať za pravdu obhajobe v tom smere, že okresný súd rezignoval na komplexné vyhodnotenie všetkých vo veci zákonným spôsobom vykonaných dôkazov, keď k niektorým vykonaným dôkazom nezaujal vôbec žiadne stanovisko a dôsledne sa nevyrovnal ani s obhajobou obžalovaného. Z pohľadu krajského súdu preto nie je možné viesť s obhajobou polemiku o tom, či vykonané dôkazy okresný súd hodnotil vecne správne alebo nie, nakoľko krajský súd z odôvodnenia nevie riadne zistiť ani len to, o ktoré vykonané dôkazy okresný súd svoje skutkové závery v konečnom výsledku oprel, nieto ešte zistiť ako tieto dôkazy okresný súd jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach s iným dôkazmi vyhodnotil.

12.5. Okresnému súdu je potrebné vytknúť aj to, že skutková veta výroku o vine nezodpovedá odôvodneniu napadnutého rozsudku, čo pôsobí zmätočne. A tiež mu je potrebné vytknúť, že právne posúdenie zisteného skutku je v rozpore so skutkovou vetou výroku o vine napadnutého rozsudku.

K vytýkaným chybám konkrétne

12.6. Z napadnutého rozsudku nie je zistiteľné, či podľa skutkových záverov okresného súdu obžalovaný konal alebo nekonal spoločne s už odsúdenými C. D. a E. D. po predchádzajúcej vzájomnej dohode a na základe akých dôkazov a akých úvah to okresný súd ustálil.

V skutkovej vete je totiž uvedené, že obžalovaný konal „... (čiastočne spoločne s už skôr rozsudkom OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 16.06.2020 v spojení s uznesením OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 28.07.2020 odsúdenými C. D. a E. D.),“ v inej časti skutkovej vety je uvedené, že všetci traja konali „...po prechádzajúcej vzájomnej dohode a telefonických vyhrážkach adresovaných poškodenému...“ a tiež okresný súd na záver v skutkovej vete ustálil, že „...konaním obžalovaného a odsúdených boli poškodenému F. G. E. A. spôsobené zranenia s dobou liečenia do 7 dní.“

V odôvodnení napadnutého rozsudku sa pre zmenu uvádza, že „v predmetnej veci však nebolo preukázané, že obžalovaný a už skôr odsúdené osoby konali koordinovane, po istej forme vzájomnej predchádzajúcej dohody. Pre ich správanie, tak ako ho popísali svedkovia, nebol charakteristický ucelený prejav vopred koordinovanej snahy, svedkovia a v podstatne aj poškodený s jeho synom opísali správania týchto osôb ako útok a melu, pričom poškodený utrpel zranenia počas konfliktu s B. de facto zozadu, čo nasvedčuje o tom, že útočníkom s nožom bol E. D., keďže C. D. bol vo fyzickom kontakte so synom poškodeného. Nebola zistená žiadna koordinácia obžalovaných a ani z ich konania nevyplývalo, že B. a E. D. boli na použití noža aspoň konkludentne dohodnutí. Skôr sa zdá, že práve E. D. nezvládol konflikt a reagoval skratovo, pričom použil zbraň, ktorú mal pri sebe. Je teda zrejme, že obžalovaný a odsúdení boli dohodnutí na tom, že budú nátlakom nútiť poškodeného vrátiť auto, tento fakt vyplýva z priebehu skutku, keď de facto minimálne 3 osoby obžalovaných (poškodený opísal aj jednu nestotožnenú osobu, ktorá čakala v aute) zastavili poškodeného s vozidlom a chceli od neho, aby dal dole auto z korbí nákladného vozidla.“

V ďalšej časti odôvodnenia okresný súd uviedol, že „...Poškodený (zrejme mal okresný súd na mysli obžalovaného – pozn. krajského súdu) však tvorí súčasť skupiny konajúcej v spolupáchateľstve, s konaním ostatných obžalovaných bol nielen uzročený, ale sa na ich konaní sám aktívne podieľal, čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania, avšak nie kvalifikovanej skutkovej podstaty v zmysle vyššie uvedeného.“

V právnej vete to následne okresný súd vyjadril slovami, že obžalovaný „sčasti spoločným konaním iného násilím a hrozbou násilia nútil, aby niečo konal“, čo právne kvalifikoval ako zločin vydierania sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák. V odôvodnení napadnutého rozsudku v rámci právnej kvalifikácie k tomu uviedol, že „...Obžalovaný spolu s už skôr odsúdenými nútil poškodeného hrozbou násilia, či už na ňom alebo na blízkej osobe, aby auto zložil z korbí a konal v tomto rozsahu s ostatnými v spolupáchateľstve...“.

12.7. Krajský súd nateraz nevie zistiť ani to, ako okresný súd dospel k právnenému záveru vyjadrenom v právnej vete výroku o vine, že obžalovaný sčasti spoločným konaním „iného hrozbou násilia nútil, aby niečo konal“, keďže v skutkovej vete žiadne vyhrážky násilím okresný súd neuviedol, spomínal len toľko, že tieto osoby konali „...po predchádzajúcej vzájomnej dohode a telefonických vyhrážkach adresovaných poškodenému“ a tiež, že „...v nadväznosti na čo všetci traja obvinení vystúpili z vozidla a kričali na poškodeného, aby dal auto dolu a hrozili mu nezistenými slovami...“. Navyše okresný súd k tomu v odôvodnení sám uviedol, že „...konkrétne slová, ktoré mali zaznieť na mieste z vykonaného dokazovania nevyplývali, je však zrejme, že tieto smerovali k zloženiu auta z korbí, preto súd len minimálne pozmenil skutkovú vetu v tomto smere“.

V odôvodnení v časti právnej kvalifikácie k tomu potom okresný súd uviedol, že „...Obžalovaný spolu s už skôr odsúdenými nútil poškodeného hrozbou násilia, či už na ňom alebo na blízkej osobe, aby auto zložil z korbí a konal v tomto rozsahu s ostatnými v spolupáchateľstve...“.

Pokiaľ ide o formuláciu skutkovej vety „(čiastočne spoločne s už skôr rozsudkom OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 16.06.2020 v spojení s uznesením OS Trnava, sp. zn.: 6T/37/2020 zo dňa 28.07.2020 odsúdenými C. D. a E. D.)“, tak v prvom rade zátvorky do skutkovej vety nepatria a v druhom rade sa čitateľ ani z výroku, ani z odôvodnenia rozsudku nedozvie, prečo mal obžalovaný konať sčasti spoločne s už skôr odsúdenými E. D. a C. D.. Ak konal s nimi len sčasti spoločne, vo zvyšku konal samostatne alebo s nimi nekonal alebo ako treba tejto formulácii rozumieť? Mal na mysli okresný súd, že v časti použitia noža malo ísť u obžalovaného o tzv. exces z predchádzajúcej vzájomnej dohody týchto osôb, lebo v takom prípade to jednoznačne zle slovne premietol okresný súd do skutkovej vety výroku o vine. Ak išlo o u obžalovaného o exces tak, prečo podľa skutkovej vety zodpovedá obžalovaný za zranenia „...konaním obžalovaného a odsúdených boli poškodenému F. G. E. A. spôsobené zranenia s dobou liečenia do 7 dní.“ Obžalovaný pritom popiera čo i len to, že by existovala vôbec nejaká vzájomná dohoda medzi nimi, hoci i len na použití hrozby násilia, nieto ešte na použití fyzického násilia voči poškodenému. Navyiac okresný súd vôbec nevypočul odsúdených E. D. a C. D., tak asi len sotva mohol riadne ustáliť obsah vzájomnej predchádzajúcej dohody týchto troch osôb, keď obžalovaný ju popiera a iní k nej vypočutí ani neboli. Zo skutkovej vety pritom nevyplýva, že by medzi nimi malo ísť o dohodu konkludentnú, toto netvrdí okresný súd v zásade ani v odôvodnení., aspoň to netvrdí zrozumiteľne. Paradoxne v odvolaní nik nenamietal, že odsúdení neboli vypočutí a keďže nejde o podstatnú chybu zakladajúcu dôvod dovolania, tak ju krajský súd v rámci nedostatočného rozsahu dokazovania ani nemohol vytknúť.

12.8. Strany konania ale ani odvolací súd nie sú povinné si domýšľať, ako to okresný súd vo svojom odsudzujúcom rozsudku vlastne myslel. Má to byť jasné zo samotnej skutkovej vety výroku o vine, no v tomto prípade ani s odôvodnením nie je zistiteľné, aké skutkové závery okresný súd ohľadom spoločného konania (aj následku v podobe zranení poškodeného) obžalovaného a odsúdených E. D. a C. D. ustálil a akými úvahami sa následne spravoval, keď svoje zistenia právne posudzoval podľa ust. hmotného práva.

12.9. Všetky vyššie uvedené nedostatky robia napadnutý rozsudok vo výroku o vine nepreskúmateľný pre absenciu riadneho a zrozumiteľného (vnútorne nerozporného) odôvodnenia a sú bez ďalšieho dôvodom na jeho zrušenie.

K hodnoteniu vykonaných dôkazov

13. Okresnému súdu je potrebné na tomto mieste pripomenúť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Tr. por. nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Inak povedané, Tr. por. neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie viny obžalovaného. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

13.1. V súvislosti s hodnotením dôkazov platí aj druhé pravidlo, podľa ktorého ak okresný súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., teda že ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam, krajský súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu v zmysle uvedeného ust. (porovnaj R 53/1992).

13.2. Pokiaľ nastane situácia, že si výpovede osôb vypočutých na hlavnom pojednávaní navzájom odporujú, musí sa okresný súd pokúsiť tieto rozpory odstrániť, napríklad konfrontáciu alebo iným vhodným spôsobom. Ak sa ani potom rozpory nepodarí odstrániť, je potrebné aby okresný súd po zvážení všetkých dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle ust. § 2 ods. 12 Tr. por. podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je. Zároveň platí, že ak je súd postavený pred úlohu vyhodnotiť vierohodnosť dvoch v podstatných bodoch diametrálne odlišných dôkazov, nemôže nevierohodnosť jedného z týchto dôkazov odôvodniť iba a len okolnosťami svedčiacimi o vierohodnosti druhého dôkazu (R 6/1970).

13.3. Súd pri hodnotení pravdivosti a vierohodnosti výpovedí obžalovaného a svedkov musí prihliadnúť k vnútornej štruktúre ich výpovedí, či si neodporujú v podstatných okolnostiach o ktorých vypovedali, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých vypovedajú, či ich výpovede sú v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť

vzťahu svedkov k obžalovanému alebo poškodenému, teda či sú alebo nie sú v príbuzenskom vzťahu, resp. (ne)priateľskom, susedskom, či zamestnávateľskom vzťahu, príp. v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často hmotného) záujmu na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčiny (vyplývajúce, či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi nimi), ktoré by mohli mať vplyv na tieto výpovede.

13.4. Pokiaľ ide o výpoveď samotného obžalovaného, táto podlieha hodnoteniu ako každý iný dôkaz, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov uvedenou v ust. § 2 ods. 12 Tr. por. Pri hodnotení pravdivosti a vierohodnosti výpovede obžalovaného musí súd prihliadnuť k jej vnútornej štruktúre, či si neodporuje v podstatných okolnostiach o ktorých vypovedal, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých vypovedá, či jeho výpoveď je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie v neposlednom rade je potrebné prihliadať aj na existenciu vlastného záujmu na výsledku trestného konania. Treba pripomenúť, že obžalovaný má v trestnom konaní právo hájiť sa spôsobom, akým sám uzná za vhodné, teda v rámci výsluchu môže hovoriť pravdu, no rovnako dobre môže aj klamať, zavádzať, či zľahčovať. Pri svojom výsluchu je limitovaný len tým, že nesmie iného krivo obviniť v úmysle privediť mu trestné stíhanie.

13.5. Stále platí, že Tr. por. ponecháva hodnotenie vykonaných dôkazov na voľnú úvahu okresného súdu a krajský súd nie je oprávnený dávať okresnému súdu záväzné pokyny, k akým záverom má dôjsť pri hodnotení dôkazov, ani na to, aké celkové skutkové zistenia má z vykonaného dokazovania urobiť. Avšak voľná úvaha okresného súdu nemôže byť absolútna a nesmie byť prejavom ľubovôle, resp. svojvôle.

13.6. Je zákonnou povinnosťou krajského súdu upozorniť okresný súd na to, aké pravidlá je potrebné v tomto smere dodržiavať a vytknúť mu, ak tieto pravidlá nedodržel tak, ako tomu bolo v tomto prípade, kde okresný súd nevyhodnotil spôsobom, akým mu to ukladá zákon, teda jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu všetky vo veci vykonané dôkazy.

13.7. Pokiaľ ide o skutkové zistenia, okresný súd upriami svoju pozornosť na tie, ktoré sú medzi stranami sporné, resp. tie, ktoré v odvolaní spochybňuje obžalovaný a ktoré majú priamy vzťah k trestnoprávne relevantnému konaniu a následku, za ktoré je obžalovaný súdený. Opätovne uvedie, aké skutkové okolnosti vykonaným dokazovaním zistil, na podklade ktorých dôkazov ich zistil, ako všetky dôkazy, ktoré vykonal, vyhodnotil, aj s poukazom na rozpory v ich obsahu a tiež to, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného. Uvedené okresný súd učiní spôsobom, ktorý bude logický a zrozumiteľný nielen pre strany konania, ale ktoré úvahy budú aj preskúmateľné zo strany odvolacieho súdu.

K právnenému posúdeniu skutku

14. Krajský súd tiež považuje za potrebné v stručnosti poukázať na tie právne východiská, ktoré sa javia ako rozhodné pre posúdenie tejto veci.

14.1. Podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., kto iného násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až šesť rokov.

14.2. Objektom trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zák. je slobodné rozhodovanie človeka. Objektívna stránka spočíva v nútení iného k tomu, aby niečo konal, opomenul alebo trpel. Prostriedkom na dosiahnutie páchatel'ovho cieľa je násillie, hrozba bezprostredného násillia alebo hrozba inej ťažkej ujmy.

14.3. Podľa § 122 ods. 7 Tr. zák. trestný čin je spáchaný násilím, ak páchatel' použije na jeho spáchanie fyzické násillie proti telesnej integrite inej osoby, alebo ak je spáchaný na osobe, ktorú páchatel' uviedol do stavu bezbrannosti ľstou, alebo ak páchatel' použil násillie proti veci iného. Pod hrozbou násillia sa rozumie jednak hrozba bezprostredným násilím, ale aj hrozba takým násilím, ktoré nemá byť vykonané ihneď, ale v bližšej alebo vzdialenejšej budúcnosti. Pri porovnaní s hrozbou bezprostredného násillia je hrozba násilím širšia, pretože môže obsahovať hrozbu, že násillie bude použité s odstupom času. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v nútení iného k tomu, aby niečo konal, opomenul alebo trpel. Prostriedkom na dosiahnutie páchatel'ovho cieľa je násillie, hrozba bezprostredného násillia alebo hrozba inej ťažkej ujmy.

14.4. Subjektívna stránka trestného činu je vždy charakterizovaná zavinením, ktoré možno definovať ako vnútorný vzťah páchatel'a k určitým skutočnostiam zakladajúcim trestný čin. Úmyselné zavinenie podľa ust. § 15 Tr. zák. predpokladá, že páchatel' a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmenný.

14.5. Aby sa jednalo o trestný čin vydierania, cieľ, ktorý chce páchatel' dosiahnuť, musí byť adresovaný poškodenému. Cieľom páchatel'a je dosiahnutie majetkovej alebo nemajetkovej výhody páchatel'a, na ktorú nemá zákonný nárok.

14.6. Pre právnu kvalifikáciu trestného činu vydierania je osobitne dôležité zistenie úmyslu páchatel'a, t. j. za akým cieľom bolo použité násillie, či hrozba násilím. Tohto trestného činu sa môže dopustiť ktokoľvek,

teda všeobecný subjekt a trestný čin je dokonaný samotným násilným konaním, uskutočnením hrozby násilím alebo hrozby inej ťažkej ujmy. Pre trestnú zodpovednosť páchatel'a sa nevyžaduje, aby páchatel' aj skutočne dosiahol to, čo sledoval. Cieľ, ktorý chce páchatel' dosiahnuť, však musí byť adresovaný poškodenému a poškodený ho musí vnímať. V prípade, že do slobodného rozhodovania človeka vstúpi akt násilia, hrozby násilia, či hrozby inej ťažkej ujmy, už možno hovoriť o tom, že jedinec je pri rozhodovaní limitovaný prednesenými, či prezentovanými vyhrážkami a jeho konanie, či rozhodovanie je, alebo môže byť ovplyvnené konaním vyššie opísaným. Tento trestný čin je dokonaný vyššie popísaným násilným konaním, či už verbálnym, alebo brachiálnym, páchatel' nemusí ani zamýšľaný zámer dosiahnuť.

15. Podľa § 20 Tr. zák. ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

15.1. Predpokladom trestnej zodpovednosti spolupáchatel'ov (aspoň dvoch) je ich vzájomná dohoda na tom, že spáchajú trestný čin. Spoločné konanie, ktoré sa pri spolupáchatel'stve predpokladá, môže prebiehať súčasne, alebo môže postupne na seba nadväzovať. O spáchanie trestného činu spoločným konaním ide v uvedenom zmysle aj vtedy, ak jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti naplnil každý zo spolupáchatel'ov, alebo len niektorý zo znakov konania uvedeného v konkrétnej skutkovej podstate trestného činu, resp. aj vtedy, ak síce samy osebe nenapĺňajú znaky konania uvedeného v príslušnom ustanovení osobitnej časti Tr. zák., avšak vo svojom súhrne tam uvedené konanie napĺňajú. Úmysel pri spolupáchatel'stve smeruje k spáchaniu trestného činu spoločným konaním. Pri spolupáchatel'stve sa vyžaduje spoločný úmysel spolupáchatel'ov, zahrnujúci tak ich spoločné konanie, ako aj spoločné spôsobenie následku – porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom. Spoločný úmysel nemožno stotožňovať s výslovnou dohodou páchatel'ov. Pre vyodenie trestnej zodpovednosti stačí aj dohoda konkludentná. Každý zo spolupáchatel'ov si však musí uvedomovať, že jeho konanie a konanie ostatných spolupáchatel'ov smeruje k spoločnému spáchaniu trestného činu, resp. aspoň s tým byť uzročený. Teda spolupáchatel'stvo z hľadiska ustanovenia § 20 Tr. zák. vyžaduje spoločné konanie a spoločný úmysel spáchať trestný čin, pričom spoločné konanie môže prebiehať nielen súčasne, ale aj postupne, pokiaľ na seba časovo nadväzuje a konanie každého spolupáchatel'a je článkom reťaze spoločných činností, v ktorom predchádzajúca činnosť je bezprostrednou a nutnou súčasťou ďalšej činnosti, a takéto spoločné konanie smeruje k priamemu vykonaniu trestného činu a vo svojom celku tvorí jeho skutkovú podstatu.

15.2. Inak vyjadrené, o spoločné protiprávne konanie teda ide vtedy, ak a) každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním naplní všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu; b) každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním naplní jeden zo znakov objektívnej stránky trestného činu a ich súhrn napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu; c) jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti samy o sebe konanie nenapĺňajú, v súhrne predstavujú konanie opísané v skutkovej podstate trestného činu. Pri spolupáchatel'stve sa vyžaduje spoločný úmysel každého zo spolupáchatel'ov, t. j. si musia byť vedomí, že trestný čin páchajú spoločným konaním, ktoré smeruje k naplneniu predtým vymedzeného cieľa. Preto je spolupáchatel'stvo možné len pri úmyselných trestných činoch. Úmysel smeruje k spoločnému konaniu, pričom absencia spoločného úmyslu má za následok, že nejde o spolupáchatel'stvo, vtedy hovoríme o súbežnom/paralelnom páchatel'ovi (napr. ak sa páchatelia nedohodli, ale náhodou kradnú na tom istom mieste). K naplneniu pojmu spolupáchatel'stva nie je treba, aby sa všetci spolupáchatelia zúčastnili na trestnej činnosti rovnakou mierou, stačí aj čiastočné prispenie, napr. aj v podriadenej roli, musí však byť vedené rovnakým úmyslom ako činnosť ostatných spolupáchatel'ov a je tak objektívne i subjektívne zložkou deja, tvoriaceho vo svojom súhrne trestnoprávne relevantné konanie.

15.3. Dohoda medzi páchatel'mi môže byť aj konkludentná. Spolupáchatel'ovi sa pričíta celá škoda a celý rozsah činu. Ak ale spolupáchatel' vybočí z rámca dohody, ide o tzv. exces (vybočenie z medzí dohody) a zodpovedá za to, čo spôsobil a zavinil sám. Inak vyjadrené, exces z rámca spolupáchatel'stva má za následok, že spolupáchatel', ktorý sa ho dopustil, zodpovedá v rozsahu tohto excesu ako samostatný páchatel' a druhý páchatel' zodpovedá iba za trestný čin, ku ktorému smeroval ich pôvodný spoločný úmysel.

15.4. Pokiaľ ide o právne posúdenie skutku, z ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného, sú odvolacie námietky obžalovaného dôvodné v tom smere, že zo skutkovej vety výroku o vine napadnutého rozsudku skutočne nevyplýva, že by boli poškodenému zo strany obžalovaného a odsúdených E. D. a C. D. adresované slovné vyhrážky násilím alebo inej ťažkej ujmy, čo nakoniec okresný súd aj sám skonštatoval v odôvodnení s tým, že konkrétne slová, ktorými sa malo hroziť, zistené neboli. Krajský súd sa stotožňuje s obhajobou v tom smere, že v takom prípade právna veta v časti – hrozbou násilia - nezodpovedá skutkovej vete výroku o vine rozsudku, nakoľko „nezistené slová“ nemožno považovať za hrozbu násilia tak, ako to predpokladá skutková podstata trestného činu vydierania.

15.5. Naproti tomu odvolacie námietky, v rámci ktorých obžalovaný namietal, že použité násilie v podobe úderu rukou zovretou v päšť a porezanie poškodeného nemalo súvis s nútením poškodeného niečo konať, vyhodnotil krajský súd nateraz ako nedôvodné, lebo zo skutkovej vety ako je sformulovaná je zrejme, že použité násilie smerovalo k prinúteniu poškodeného k tomu, aby z korby nákladného vozidla Iveco zložil vozidlo Thalia, ktoré bolo medzi nimi predmetom sváru. Súvislosť medzi použitým násilím z ich strany a nútením poškodeného niečo konať je teda z tejto skutkovej vety zrejme.

15.6. Je však potrebné záverom zdôrazniť, že právne posúdenie skutku je namieste až vtedy, ak sú skutkové zistenia okresného súdu nepochybné, teda keď sú jasne a zrozumiteľne premietnuté do skutkovej vety výroku rozsudku a následne sú v odôvodnení logicky vyhodnotené a vyargumentované, čo nie je tento prípad.

K dôvodnosti odvolania prokurátora čo do výroku o treste

16. Prokurátor odvolanie podal v neprospech obžalovaného čo do výroku o treste, pričom namietal jeho nezákonnosť. Konanie, ktorému tomuto výroku predchádzalo nenamietal a krajský súd nezistil také chyby konania odvolaním nevytýkané, na ktoré by musel prihliadať z úradnej povinnosti, keďže by zakladali dovolací dôvod. Okresný súd vykonal dokazovanie ohľadom tohto výroku v súlade so zákonom.

16.1. Pokiaľ ide o samotný výrok o treste, k nemu treba uviesť, že je nadväzujúcim výrokom na výrok o vine, vždy v ňom má svoj podklad, keďže bez viny niet trestu (z lat. nulla poena sine culpa). Preto ak bol napadnutý rozsudok odvolacím súdom zrušený vo výroku o vine, je spravidla nadbytočné (resp. predčasné) vyjadrovať sa k námietkam voči výroku o treste. V tomto prípade ale považoval krajský súd za potrebné aspoň v stručnosti poukázať na zjavné pochybenia, ktorých sa okresný súd pri ukladaní trestu dopustil.

16.2. Po prvé treba okresnému súdu vytknúť, že hoci obžalovaného uznal za vinného zo skutku, ktorý právne kvalifikoval ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., tak mu trest ukladal podľa ust. § 188 ods. 1 Tr. zák. (lúpež). Ide o zjavnú a kardinálnu chybu, ktorá robí výrok nezákonným a ktorá by sa v rozhodovacej činnosti okresného súdu nemala viac opakovať. Pokiaľ obhajoba v odvolaní poukázala na to, že „ide zrejme len o písársku chybu,“ s týmto sa krajský súd nestotožňuje. Aj v zápisnici o hlavnom pojednávaní zo 7. novembra 2022 je v rámci vyhláseného rozsudku uvedené nesprávne ustanovenie § 188 ods. 1 Tr. zák. a ako bol rozsudok skutočne verejne vyhlásený, to krajský súd preveriť nevedel, nakoľko audiozáznam z predmetného úkonu sa v súdnom registri nenachádza. Je treba preto vychádzať z prezumpcie správnosti zápisnice o úkone, v dôsledku čoho platí, že rozsudok bol okresným súdom na hlavnom pojednávaní aj chybné vyhlásený.

16.3. Po druhé je treba okresnému súdu vytknúť, že nesprávne právne posúdil otázku, či obžalovaný súdený úmyselný trestný čin mal alebo nemal spáchať v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia tak, ako to predpokladá ust. § 49 ods. 2 Tr. zák., ak síce chronologicky mal byť trestný čin spáchaný v tejto skúšobnej dobe, avšak v čase rozhodovania okresného súdu už bolo toto skoršie odsúdenie medzičasom zahladené (resp. sa na obžalovaného hľadí, akoby nebol odsúdený). Uvedené prokurátor v odvolaní dôvodne namietal. Senát 6To krajského súdu nezdieľa právny názor Krajského súdu v Trenčíne vyjadrený v jeho rozhodnutiach (23To/20/2011, 2To/131/2021, 23To/32/2022), o ktorý sa opierať aj okresný súd, že „...nejde o trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia tak, ako to predpokladá ust. § 49 ods. 2 Tr. zák., ak síce chronologicky bol inak spáchaný v tejto skúšobnej dobe, ale v dobe rozhodovania o tomto trestnom čine je už predchádzajúce odsúdenie zahladené, resp. sa na obžalovaného hľadí pre tento (skorší) trestný čin, akoby nebol odsúdený...“. Senát 6To krajského súdu je práve opačného názoru a síce, že zahladenie predchádzajúceho podmieneného odsúdenia nevyvoláva účinky spätne, t. j. do minulosti, ale do budúcnosti (ex tunc), preto ani spätne neneguje samotnú okolnosť, že páchatel spáchal trestný čin skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. V tejto súvislosti poukazuje podporne aj na právny názor vyjadrený v judikatúre súdov, podľa ktorého zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin (viď R 7/1975). V tom prípade má predmetný právny názor ten význam, že ak zákonnou fikciou neodsúdenia nezaniká skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin, rovnako nemôže zaniknúť ani skutočnosť, že tento trestný čin spáchal práve v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody.

16.4. A do tretice dôvodne prokurátor v odvolaní namietal časť argumentov, ktorými okresný súd odôvodnil na str. 13 aplikáciu ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. (charakter skutku, následok, žiaduca korekcia správania). Aj z pohľadu krajského súdu je daná argumentácia nesprávna, nakoľko závažnosť súdeného činu sa skutočne ničím nevymyká bežne sa vyskytujúcim trestným činom tohto typu (vydierania). Jeho bagatelizovanie je tak zjavne nesprávnym postupom okresného súdu. V okolnostiach tohto prípadu totiž žiadnu mimoriadnosť v zmysle ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. nebadáť.

16.5. Naproti tomu nedôvodne prokurátor namietal aplikáciu ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. v súvislosti s existenciou zbytočných prietahov v konaní, resp. pre neprimeranú dĺžku trestného konania. V tomto smere sa argumentácia okresného súdu obsiahnutá v odôvodnení ohľadom zbytočných prietahov v konaní nezavinených obžalovaným nejaví byť ani chybná a ani v rozpore so skutočným stavom veci. Súdna prax už v minulosti ustálila, že medzi „okolnosti prípadu“ podľa osobitného zmiernovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona však patrí aj neprerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak nie sú prietahy zavinené obvineným, v čom je styčný bod tejto zákonnej úpravy s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy, a zároveň premietnutie čl. 13 Dohovoru do právneho poriadku Slovenskej republiky vo vzťahu k dotknutému porušeniu práv obvineného (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. septembra 2016, sp. zn. 2Tdo 76/2015, publikovaný v Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2017 pod poradovým číslo 46).

Záverečné zhrnutie

17. Na základe vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že skutkové zistenia okresného súdu sú nateraz neúplné, že sa okresný súd nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho sú logicky dané aj pochybnosti o správnosti tých skutkových zistení, ktoré dosiaľ ustálil. Uvedené zistenie viedlo krajský súd k tomu, že na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

17.1. Keďže strany v odvolaniach nenavrhovali doplniť dokazovanie, krajský súd napadnutý rozsudok nezrušil aj s poukazom na ust. § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. Bude úlohou okresného súdu, aby si sám uvážil, či sa s diskrepanciami rozvedenými vyššie v texte je možné vyrovnať sa na podklade už tých dôkazov, ktoré už boli doposiaľ vykonané alebo bude potrebné vykonať na ich odstránenie aj ďalšie dôkazy, a to či už v rozsahu dôkazných návrhov procesných strán alebo aj takých dôkazov, ktoré strany nenavrhli. Súdtiž v zmysle ust. § 2 ods. 11 Tr. por. môže na správne ustálenie skutkového stavu vykonať aj dôkazy stranami nenavrnuté, no pritom musí súčasne myslieť na fakt, že nie je jeho úlohou suplovať prácu prokurátora ako nositeľa dôkazného bremena v konaní pred súdom, už tobož nie pomáhať prokurátorovi v usvedčovaní obžalovaného. Alternatívne, ak okresný súd dospeje k záveru, že navrhnuté dôkazy nie je potrebné vykonať, odmietne ich a svoje úvahy o odmietnutí bližšie rozvedie v odôvodnení meritórneho rozhodnutia.

17.2. Dôležitou povinnosťou okresného súdu bude vykonané dôkazy precízne vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. a následne rozhodnúť spôsobom zodpovedajúcim stavu veci a zákonu, pričom bude potrebné sa dôsledne riadiť zásadou požiadavky náležitého zistenia skutkového stavu veci tak, aby bez dôvodných pochybností bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Zároveň bude okresný súd povinný rozsudok zákonu zodpovedajúcim spôsobom odôvodniť (§ 168 ods. 1 Tr. por.) tak, aby všetky skutkové i právne zistenia, závery a úvahy okresného súdu boli zrozumiteľné pre strany trestného konania a preskúmateľné v rámci prípadného odvolacieho konania.

17.3. Pri vyrovňovaní sa so všetkými vyššie uvedenými povinnosťami nesmie okresný súd opomenúť pre ďalšie konanie kľúčovú povinnosť, ktorou bude dôsledné rešpektovanie zásady zákazu zmeny k horšiemu (lat. prohibitio reformationis in peius) vyjadrenej v ust. § 327 ods. 2 Tr. por., nakoľko napadnutý rozsudok bol vo výroku o vine zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovaného, takže v ďalšom konaní už nebude možné v tomto smere postavenie obžalovaného zhoršiť.

17.4. Vyššie uvedené pravidlo už ale nebude platiť pre výrok o treste, lebo v tomto smere bolo odvolanie podané aj v neprospech obžalovaného, samozrejme len za predpokladu, že okresný súd opäť dospeje k záveru o vine, čo krajský súd týmto nijako neprejudikuje.

17.5. Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.